

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-430/22-18845/2

Podgorica, 13.09.2022. godine

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA I TURIZMA
-n/r ministru, gospodinu Goranu Đuroviću-

Poštovani gospodine Đuroviću,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskim i srodnim pravima*,
Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga zakona* i pripremljeni *Izveštaj o analizi uticaja propisa*, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni *Predlog*, navedeno je da je cilj da se poveća pristup knjigama, časopisima i drugim štampanim materijalima za onu populaciju u Crnoj Gori koja ima poteškoće u korišćenju štampanih materijala, i to konkretno za osobe koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala.

U *Izveštaju o analizi uticaja propisa* navedeno je da za implementaciju navedenog *Predloga*, nisu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore, kao i da ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Imajući u vidu navedeno, *Ministarstvo finansija*, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskim i srodnim pravima*.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Cilj izmjena i dopuna Zakona o autorskom i srodnim pravima je da se poveća pristup knjigama, časopisima i drugim štampanim materijalima za onu populaciju u Crnoj Gori koja ima poteškoće u korišćenju štampanih materijala, i to konkretno za osobe koje su slijepi, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala (na primjer, za osobe koje zbog problema fizičke prirode nijesu u stanju da okreću stranice knjige, i dr.). Takođe, cilj je adekvatno definisanje prava kablovske retransmisije, proširenje primjene kolektivnog ostvarivanja prava na dobrovoljnoj osnovi sa proširenim dejstvom i na slučajeve obaveznog kolektivnog ostvarivanja prava na kablovsku retransmisiju predmeta zaštite, te uvođenje mogućnosti određivanja privremenih mjera i protiv posrednika čije usluge koristi treća strana da izvrši povredu autorskog ili srodnih prava.
- Uzrok problema je nepristupačnost knjiga, časopisa i štampanih materijala osobama koje imaju poteškoće u korišćenju štampanih materijala, kao i nedostatak određenih normi u Zakonu kojima se adekvatno uređuju pitanja kablovske retransmisije, proširenog kolektivnog ostvarivanja prava na dobrovoljnoj osnovi kod obaveznog kolektivnog ostvarivanja prava i određivanja privremenih mjera protiv posrednika.
- Nepristupačnost knjiga, časopisa i drugih štampanih materijala osobama koje imaju poteškoće u korišćenju štampanih materijala dovodi do toga da osobe sa ovim problemima imaju ograničen pristup obrazovanju, čime se nalaze u neravnopravnom položaju u odnosu na ostali dio populacije u Crnoj Gori. Takođe, zbog navedenih poteškoća nedovoljno su informisane o sadržajima koji su informativnog i zabavnog i karaktera, što je u njihovom slučaju od velikog značaja jer doprinosi uključenosti u kulturni i socijalni život zajednice, kao i njihovom osjećaju da mogu biti jednako vrednovane u svim sferama svakodnevnog života. Pored navedenog, posljedice problema su i nemogućnost izricanja privremenih mjera od strane suda protiv posrednika čije usluge koristi treća strana da izvrši povredu autorskog ili srodnih prava i nemogućnost adekvatnog utvrđivanja prava koja autoru pripadaju po osnovu kablovske retransmisije njegovog djela putem radio ili tv programa.
- Oštećene su osobe koje su slijepi, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala. Oštećeni mogu biti i autori kao nosioci prava kablovske retransmisije, kao i nosioci prava zbog nemogućnosti izricanja privremenih mjera protiv posrednika.
- Bez izmjena zakona osobama koje su slijepi, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, ti materijali bi ostali u najvećem obimu nedostupni, čime bi se povećao rizik od nemogućnosti njihovog aktivnog i ravnopravnog pristupa i učešća u obrazovanju, a bila bi u značajnoj mjeri ograničena i njihova uključenost u kulturni i socijalni život. Takođe, ovo bi predstavljalo i prepreku na daljem putu integracije Crne Gore u Evropsku uniju, s obzirom da Evropska unija od Crne Gore zahtijeva usaglašavanje Zakona o autorskom i srodnim pravima sa pravom EU u oblasti ograničenja autorskih prava u korist osoba koje su slijepi, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, kao i u oblasti satelitske i kablovske retransmisije i sudskih mjera protiv posrednika.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
 - Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Cilj je da se poveća pristup knjigama, časopisima i drugim štampanim materijalima za onu

populaciju u Crnoj Gori koja ima poteškoće u korišćenju štampanih materijala (osobe koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, npr osobe koje su zbog nekog fizičkog nedostatka onemogućene da koriste štampane materijale). Cilj je i omogućavanje adekvatne pravne zaštite odnosno stavljanje na raspolaganje nosiocima autorskog i srodnih prava pravnih sredstava kojima bi od nadležnog suda mogli tražiti određivanje privremenih mjera ne samo protiv lica koje vrši povredu njihovog prava, već i protiv lica koje je posrednik, a čije usluge koristi treća strana odnosno izvršilac povrede.

- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima predviđen je Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2022-2023.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**
- Ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema moguće je postići jedino donošenjem ovog zakona. "Status quo" opcija bi podrazumijevala da će problem ostati neriješen.
- S obzirom na pravnu prirodu odnosa koji su predmet regulisanja, benefite koje donosi osobama koje ima poteškoće u korišćenju štampanih materijala, kao i činjenicu da se u konkretnom slučaju radi o ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, to je usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima jedina opcija.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Rješenja koja su predviđena ovim propisom imaće direktan pozitivan uticaj na osobe koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala i to na način što će biti omogućeno da se bez sticanja odgovarajućeg imovinskog prava i plaćanja naknade autorska djela ili predmeti srodnih prava izrade u pristupačnom formatu odnosno formatu u kojem će ih navedene osobe moći koristiti na jednako izvodljiv i udoban način kao i osobe koje nemaju poteškoće u korišćenju štampanih materijala. Takođe, omogućiće se efikasnija pravna zaštita kroz mogućnost izricanja privremenih mjera protiv posrednika koji pruža usluge koje koristi treća strana odnosno izvršilac povrede prilikom vršenja te povrede.
- Ne postoje troškovi za građane i privredu.
- Vidjeti prethodni odgovor.
- Ovaj propis nije od uticaja na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.
- Ovim propisom se ne stvaraju administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

- Za implementaciju propisa nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.
- Vidjeti prethodni odgovor.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Vidjeti odgovor na pitanje broj 1.
- Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.
- Nije korišćena nijedna metodologija obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Ne, s obzirom da usvajanje propisa neće ishodovati finansijskim izdacima/prihodima.
- Ne.
- Vidjeti prethodni odgovor.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

- Korišćena je eksterna ekspertska podrška pružena od strane Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu.
- Obavljene su ciljane konsultacije (pisane i usmene) sa Svjetskom organizacijom za intelektualnu svojinu, Bibliotekom za slijepe Crne Gore i predstavnicima Saveza slijepih Crne Gore. U toku konsultacija svi akteri su se saglasili da predmetne izmjene i dopune Zakona o autorskom i srodnim pravima donose značajne benefite za osobe u Crnoj Gori koje su slijepi, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće koje im onemogućavaju adekvatan pristup i korišćenje štampanih materijala. Nacrt ovog zakona je takođe bio predmet javne rasprave, tokom koje je Savez slijepih Crne Gore, kao i prilikom prethodnih konsultacija, predložio izmjenu terminologije koja se koristi u nacrtu zakona, primarno na zamjenu pojmova „osobe koje su slijepi ili imaju oštećenje vida“ sa „osobe potpuno ili djelimično oštećenog vida“. Ovaj predlog nije prihvaćen s obzirom da se radi o terminologiji koja je kao takva utvrđena WIPO Marakeškim ugovorom i relevantnom EU direktivom koji, suprotno predlogu Saveza slijepih Crne Gore, ne stavljaju akcenat na stepen - obim oštećenja vida, kao i zbog činjenice da je terminologija iz nacrta zakona usaglašena sa terminologijom koja se koristi u više zakona koji su na snazi u Crnoj Gori.

7: Monitoring i evaluacija

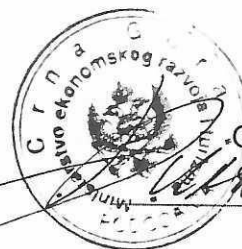
- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Nema potencijalnih prepreka za implementaciju.
- Kroz aktivnosti ovlašćenih subjekata, koje će uključivati izradu primjeraka djela u pristupačnom formatu, njihovu prekograničnu razmjenu i distribuiranje, saopštavanje ili stavljanje na raspolaganje javnosti, stvorice se preduslovi za nesmetano i slobodno korišćenje primjeraka tih djela od strane korisnika.
- Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjenost ciljeva je povećan obim štampanih materijala u pristupačnom formatu (npr. na Brajevom pismu), a samim tim i povećana dostupnost ovih materijala osobama koje su slijepi, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala. Pored navedenog, indikator će predstavljati i broj podnijetih zahtjeva i privremenih mjera određenih protiv posrednika čije usluge koristi treća strana da izvrši povredu autorskog ili srodnog prava.
- Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma će vršiti monitoring i evaluaciju primjene propisa.

Datum i mjesto

11.07.2022.

Podgorica

MINISTAR

Goran Đurović